

בצל
מלחמה

תקציב המדינה

מיסוי רווחי בנקים

העלאת המיסוי על רווחי הבנקים:
הזדמנות לפיתוח מדיניות מיסוי
רווחי יתר בישראל, ולצמצום
אי-השוויון 'ביום שאחרי'

ירון הופמן-דישון ותהילה שרעבי

בין כל השינויים הנכללים בתקציב לשנת 2024 שהוגש על רקע המלחמה, [הכולל ברובו קיצוצים חריפים בשירותים החברתיים ופגיעה בציבור העובדות והעובדים](#)¹, נכלל גם סעיף אחד להעלאת המיסוי על הרווחים הגבוהים של הבנקים. למרות שזהו צעד זמני בלבד על רקע מצב החירום, ובמידה ואכן יתממש, מדובר בצעד בכיוון הנכון, שיכול לשמש כסמן לקידום מדיניות תקציבית מרחיבה ומדיניות מיסוי שוויונית יותר, גם בימי שגרה.

הצעת משרד האוצר: העלאה זמנית של מס הרווח על הבנקים

כיום, המס המוטל על רווחי מוסדות כספיים בישראל (בנקים, חברות ביטוח וחברות נוספות בסקטור הפיננסים) כולל שני מרכיבים – מס חברות בשיעור המוטל על כלל החברות במשק, ומס רווח – המוטל במקום מס ערך מוסף, על הרווחים של המוסד הכספי.² שיעור מס החברות עומד כיום על 23%, ושיעור מס הרווח על מוסדות כספיים צמוד בדרך כלל לשיעורו של המע"מ, ולכן עומד כיום על 17%. המס הכולל אותו משלם מוסד כספי משקלל יחד את מס החברות ומס הרווח על פי חישוב ייחודי, ועומד כיום על 34.2% מהרווח השנתי של התאגיד הפיננסי.³

בהתאם לסעיף המופיע כחלק מחבילת השינויים בתקציב לשנת 2024, יועלה אחוז מס הרווח על בנקים גדולים לתקופה זמנית, מה-1 במרץ 2024 ועד סוף שנת 2025, מ-17% ל-26%. אולם, בהינתן שיטת החישוב לשקלול שיעור מס הרווח ומס החברות, המשמעות היא ששיעור המס הכולל שישלמו בנקים על רווחיהם בתקופה זו יגדל מ-34.2% ל-38.9%, עלייה בגובה של 4.7 נקודות אחוז בלבד על הרווח השנתי הכולל.

---

1 דני פילק, שלמה סבירסקי וירון הופמן-דישון. דצמבר 2023. [מימון המלחמה בעזה: מיסוי, חוב וחלוקת הנטל בין העובדים וההון](#). מרכז אדוה. לקריאה נוספת על השלכות סעיפי הצעת התקציב לשנת 2024, ר' [אתר מרכז אדוה](#).

2 בנוסף למס רווח המוטל בשיעור הזה לשיעור המע"מ, על מוסדות כספיים מוטל גם מס שכר, המוטל על כלל הוצאות השכר של התאגיד הפיננסי באותו השיעור. מס השכר נכלל במסגרת הוצאות השכר של התאגיד, ואינו נחשב כמס על הרווח.

3 לקריאה נוספת על אופן חישוב מס רווח ר': רשות המיסים, 2018. [דע זכויותיך וחובותיך 2022: מדריך למילוי טופס דין וחשבון של יחיד על ההכנסה של שנת 2022](#). וגם: אלכסנדר שפירא ושות': [הטלת מס על מוסד כספי](#)

לפי הערכות משרד האוצר, העלאת מס הרווח בשנים 2024 ו-2025 תניב לקופת המדינה הכנסה נוספת בגובה של כ-1.4 מיליארד ש"ח בשנה, כאשר בשנת 2024 ההכנסה תהיה נמוכה יותר, בהינתן העובדה שהמס יחושב רק החל ממועד החלתו ב-1 במרץ. הערכה זו מניחה, לפיכך, שהרווח הכולל של הבנקים בשנים 2024 ו-2025 יעמוד על כ-29.8 מיליארד ש"ח בשנה (במחירים שוטפים).

למעשה, התוספת הצפויה מיישום העלאת שיעור מס הרווח אינה גבוהה בהשוואה לעלויות הגבוהות שמשתיה המלחמה ובהשוואה להיקף הקיצוצים בתקציבי השירותים החברתיים. כמו כן, ההעלאה הנמוכה דהיפקטו בשיעור המס מונעת מיסוי משמעותי יותר, [ולפי חלק מהפרשנים](#), למרות ההתנגדות שמשמיעים הבנקים כמו גם בנק ישראל כנגד העלאת המס, עשויה להתברר דווקא כמהלך חיובי עבורם, בכך שהיא מסירה את האיום של העלאה גבוהה יותר ומעניקה להם וודאות רגולטורית לתקופה של לפחות שנתיים.

ובכל זאת, למרות שמדובר בהעלאה נמוכה של שיעור מס הרווח, העלאת המס על הבנקים כעת – תגדיל, ולו במעט, את חלקו של ההון במימון התקציב, ובעיקר – עשויה לשמש כדוגמא לפיתוח מדיניות של מיסוי רווחי יתר של תאגידים כספיים ואחרים בעתיד.

הריבית עולה, הבנקים מרוויחים

בדברי ההסבר של הצעת החוק הנוכחית מוצדק המיסוי הנוסף על הבנקים בעלייה החריגה ברווחיות בשנים 2022 ו-2023, "הן בהשוואה לשנים עברו והן בהשוואה לבנקים במדינות אחרות".⁴

ואכן, בשלוש השנים האחרונות נהנים הבנקים מעלייה ניכרת ברווח הריאלי הנקי הכולל. בשנת 2021 רשמו חמשת הבנקים הגדולים רווח נקי כולל משותף בגובה

---

4 הצעת חוק התוכנית המאזנת (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2024) התשפ"ד-2024, 29.1.2024. פרק ו': מיסוי רווחי בנקים.

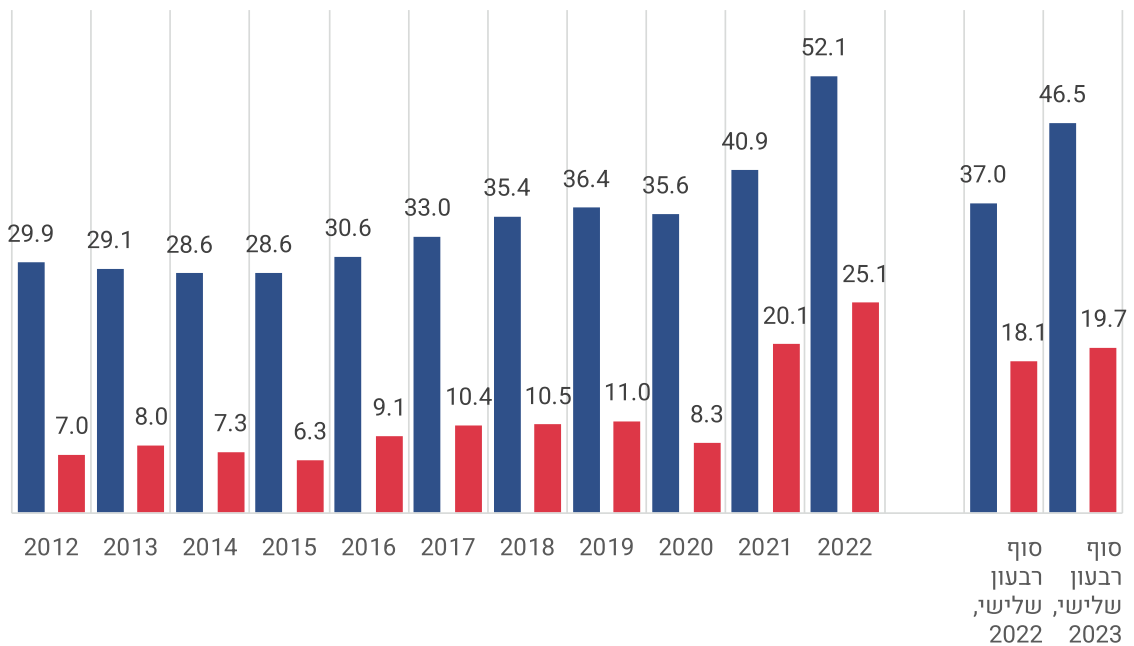
של 20.1 מיליארד ש"ח, ובשנת 2022 רווח כולל של 25.1 מיליארד ש"ח. רווחים אלו היו גבוהים באופן ניכר – ולמעשה כפולים ויותר – מהרווחים שרשמו בשנים שעברו, שעמדו על כ-7 עד 11 מיליארד ש"ח בשנים 2012 עד 2020. הרווח הנקי הכולל שרשמו הבנקים בשנת 2023 הוסיף לעלות, כאשר בשנת 2023 ועד סוף הרבעון השלישי עמד הרווח על 19.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לרווח של 18.1 מיליארד בתקופה המקבילה בשנת 2022 (כל הסכומים במחירים קבועים לשנת 2023).

עיקר הגידול ברווח הנקי של הבנקים בשנים אלו נבע מהעלייה הניכרת בהכנסות נטו מריבית, כלומר ההכנסות שמפיקים הבנקים מתשלומי הריבית שמשלמים לקוחות על הלוואות, בניכוי הוצאות הריבית המשולמת על פיקדונות. בשנת 2022 ובשלושת הרבעים הראשונים של שנת 2023, במקביל להעלאה החדה של שיעור הריבית (משיעור של 0.1% באפריל 2022 לשיא של 4.75% בסוף מאי 2023) – זינקו רווחי הבנקים מהכנסות ריבית נטו ב-28% וב-26%, בהתאמה, בהשוואה לתקופות המקבילות בשנה שקדמה להן, והגיעו ל-52.1 מיליארד ש"ח, ול-46.5 מיליארד ש"ח (בשנת 2022 ובשלושת הרבעים הראשונים של שנת 2023, בהתאמה, במחירים קבועים לשנת 2023). על הכנסות אלו מוסיף הבנק הכנסות נוספות מעמלות, כאשר הרווח הנקי מחושב לאחר ניכוי הוצאות השכר והתפעול של הבנקים.

סך הרווח הנקי של הבנקים והכנסות ריבית נטו, 2012–2022 ו-2023 עד רבעון שלישי

במיליארדי ש"ח, במחירים קבועים לשנת 2023

רווח נקי ■ הכנסות מריבית נטו ■

מקור: עיבוד של מרכז אדוה לנתוני בנק ישראל. מתוך: בנק ישראל, [מאגר סדרות](#), דוחות כספיים – בנקים.

הרווחיות הגבוהה והחריגה של הבנקים בשלוש השנים האחרונות הביאה לשורה של הצעות להגברת המיסוי על הבנקים, עוד בטרם פרצה המלחמה. כבר בחודש מאי 2023, העלה שר האוצר בצלאל סמוטריץ' את האפשרות של הטלת מס רווחי יתר על הבנקים בישראל, כאשר טען כי הוא: "מוצא הגיון רב במיסוי רווחי היתר הללו בשיעורים גבוהים [...] בעיקר כדי למנוע מהבנקים את המוטיבציה להשיג אותם ובכדי לגרום להם לגלגל אותם בחזרה אל הציבור במגוון הכלים שעומדים

לרשותם".⁵ במקביל, חברי כנסת מכל רוחב הקשת הפוליטית הניחו על שולחן הכנסת הצעת חוק שעיקרה היה ניסיון לפקח על הכנסות הריבית של הבנקים, ולהגביל את ההכנסות מריבית לסכום של עד פי 1.5 מסך הוצאות הריבית (הכספים שמשלמים הבנקים כריבית על פיקדונות). לפי ההצעה, שלא קודמה מעבר לדיון הטרומי, על רווחים הגבוהים מהיחס המוצע, יושת היטל בגובה של 75% מהרווח העודף, כאשר כספי ההיטל ינותבו לקרן ייעודית לסיוע בהתמודדות עם יוקר המחיה.⁶ בחודש שעבר, בינואר 2024, התייחס אף מבקר המדינה לעלייה הגבוהה ברווחיות הבנקים, וקבע כי "על הפיקוח על הבנקים [...] לפעול לכך שכתוצאה מעליית הריבית המערכת הבנקאית לא תרוויח רווחי עתק על חשבון החוסכים".⁷

בסופו של דבר, בחר כאמור משרד האוצר שלא להחיל מנגנון מיסוי חדש, אלא להעלות באופן זמני ובהוראת שעה את שיעור מס הרווח המוטל על הבנקים, עד סוף שנת 2025. זאת, בטענה שבכך יימנע הצורך מיצירת "מנגנון מס ייעודי ומורכב".

העלאת שיעור מס הרווח על רווחי העתק של הבנקים – אפילו באופן זמני – היא מהלך שיש לקוות שיושג במלואו ויכנס לתוקף, ובכך יתקן, אפילו במעט, את חוסר השוויון הניכר הבא לידי ביטוי במכלול השינויים התקציביים שמקדמת הממשלה על רקע עלויות המלחמה הגבוהות. לצד זאת, ראוי לראות במקרה הנוכחי הזדמנות ליצירת מנגנון קבוע של מיסוי "רווחי יתר" על מוסדות פיננסים ועל סקטורים נוספים, ולהצטרף בכך לדיון ולמהלכים שכבר מתקיימים בעולם בנושא זה.

5 [כנס אלי הורביץ לכלכלה וחברה ה-30](#), 30 מאי 2023. דקות 39-40.

6 [הצעת חוק מיסוי רווחי יתר של תאגידים בנקאיים, התשפ"ג-2023](#).

7 מבקר המדינה, ינואר 2024. [משרד האוצר ובנק ישראל: היערכות להתפרצות אינפלציה](#).

מס רווחייתר בעולם

"רווחי יתר" (*excess profits*) מוגדרים כרווחים של תאגידים עסקיים שעולים מעל ומעבר לשיעור הרווח הנחשב כסביר לצורך החזר ההשקעה והסיכון הכלכלי הכרוך בה. רווחי יתר מקושרים, על פי רוב, להכנסות חריגות ובלתי צפויות, שמקורן בנסיבות חיצוניות ויוצאות דופן, כמו מלחמות, אסונות טבע, או התפרצות מגפות, וכן לתנאים כלכליים מבניים ובהם ריכוז כוח שוק בקרב תאגידים בודדים או שליטה מונופוליסטית על משאבי טבע.⁸ רווחים אלה נתפסים לרוב כרווחים שאינם מוצדקים, שמביאים להגדלת איהשוויון הכלכלי.⁹ רווחי הבנקים החריגים בישראל בשלוש השנים האחרונות, נקשרו, כאמור, בהעלאת הריבית ע"י בנק ישראל, כמו גם בהיעדר מנגנוני פיקוח מדינתיים שיגבילו את יכולתם של הבנקים להגדיל את רווחיהם מריבית על הלוואות, מבלי לנקוט בצעדים כגון העלאת הריבית על חסכונות ופיקדונות או הורדת עמלות.

מיסוי רווחי יתר מכונה בעולם כ-*windfall tax*, באמצעות דימוי המדגיש את העובדה שמקורם של רווחי היתר אינו נעוץ בפעילות התאגיד, אלא בתנאים החיצוניים לו. בשלהי 2022, על רקע עליית מחירי האנרגיה שחוותה אירופה כתוצאה מהמלחמה באוקראינה, שהביאה לגידול משמעותי ברווחיהן של תאגידי האנרגיה, קידמו מוסדות האיחוד האירופי מדיניות של מיסוי רווחי יתר של חברות בענפי הנפט, הגז, הפחם ובתי הזיקוק, במהלך שהומשג עליידי מקדמי המדיניות כ"מס סולידריות".

ההצעה שקודמה באיחוד האירופי כללה הגדרה אחידה לפיה רווחים העולים על 120% מהרווח השנתי הממוצע בשנים 2018–2021 של תאגיד מסוים בסקטורים הרלוונטיים, יחשבו לרווחי יתר ויהיו נתונים למס מיוחד בשיעור של לפחות 33%.¹⁰ תשעה חודשים לאחר האישור העקרוני של המדיניות באיחוד האירופי, 25 מדינות אירופאיות יישמו את הטלת מיסוי רווחי היתר, או הכריזו על הכוונה להטיל מיסוי כזה

Shafik Hebous, Dinar Prihardini, and Nate Vernon, 2022. [Excess Profit Taxes: Historical Perspective and Contemporary Relevance](#). International Monetary Fund 8

.Thorsten Beck, November 21, 2023. [Windfall taxes](#). European University Institute 9

.Greggi, Marco, and Anna Miotto. 2024. [Windfall Profit Taxation in Europe \(and beyond\)](#). *Laws* 13: 1 10

על חברות בסקטור האנרגיה. במקביל, על רקע העובדה שגם באירופה רשמו הבנקים רווחים חריגים בעקבות העלאות הריבית החדות של הבנק המרכזי של אירופה (ECB), חלק מהמדינות, ובהן ספרד, איטליה, וצ'כיה ניצלו את ההזדמנות והרחיבו את מדיניות מיסוי היתר על גם על הבנקים. במספר מדינות הרחיבו את המס אף לסקטורים נוספים. כך, לדוגמא, בפורטוגל החילו את מיסוי רווחי היתר גם על רשתות המזון, ובקרוואטיה החילו את מיסוי רווחי היתר על כל חברה שרשמה בשנת 2022 רווחים שעלו על סכום של 40 מיליון יורו.¹¹

מדינות באירופה שיישמו מיסוי רווחי יתר של בנקים בשנים 2022–2023

בסדר יורד לפי שיעור המס

מדינה	תאריך יישום	בסיס המס	שיעור המס
 צ'כיה	נובמבר 2023	רווחים שעולים על 120% מהרווחים הממוצעים בשנים 2018–2021	60%
 ליטא	מאי 2023	הכנסות מריבית נטו שעולות על 150% מהרווח הממוצע בארבע השנים הקודמות (ממוצע נע)	60%
 איטליה	אוקטובר 2023	רווחי ריבית נטו שעולים על 110%, כשמשווים את שנת 2023 לשנת 2021	40%
 קרוואטיה	דצמבר 2022	רווחים שעולים על 120% מהרווחים הממוצעים בשנים 2018–2021	33%
 הונגריה	יולי 2022	50% מההכנסות ברוטו בשנה הקודמת	13%
 ספרד	דצמבר 2022	הכנסות נטו של הבנק מריבית ומעמלות, במידה והן יהיו גבוהות ביותר מ-800 מיליון יורו מאשר ב-2019	4.8%

הערה: סוג הבנקים עליהם חל המיסוי: בצ'כיה – בנקים שהכנסותיהם נטו מריבית מגיעות ל-50 מיליון קרונות (2 מיליון יורו) ומעלה ושהרווח הנקי שלהם בשנת 2021 הסתכם בלפחות 6 ביליון קרונות (240 מיליון יורו); בליטא – בנקים מקומיים וסניפים של בנקים בינלאומיים שרשומים באחת ממדינות האיחוד האירופי והאזור הכלכלי האירופי (EEA); באיטליה – בנקים מקומיים וסניפים של בנקים זרים במדינה; בקרוואטיה – כל חברה שהרווחים שלה עלו על 40 מיליון יורו בשנת 2022; בהונגריה ובספרד – כלל הבנקים.

מקורות:

Cristina Enache (June 20, 2023) [What European Countries Are Doing about Windfall Profit Taxes](#). Tax Foundation; KPMG (January 18, 2024) [E-News from KPMG's EU Tax Centre](#); Gregg, Marco, and Anna Miotto, 2024. [Windfall Profit Taxation in Europe \(and Beyond\)](#). ; Hilary Schmidt (Oct 25, 2023) [Italy Becomes the Latest European Economy to Implement A Banking-Sector Windfall Tax](#). International Banker.

11 Cristina Enache, June 20, 2023. [What European Countries Are Doing about Windfall Profit Taxes](#). Tax Foundation.

בין הכוחות הפועלים לקידום מדיניות של מיסוי רווחי יתר באירופה נמנים ארגוני העובדים, וארגונים הומניטריים בינלאומיים שמקדמים חלוקת עושר צודקת יותר. באוקטובר 2023 הוציא ארגון ה-ETUC, קונפדרציית איגודי העובדים האירופאית, קריאה לממשלות אירופה להטיל מס רווחי יתר על בנקים שהופקו בשל העלאת הריבית. לדברי אסתר לינץ', מזכ"לית ה-ETUC, "ההשפעה השלילית של העלאת הריבית על העובדים על הייתה בלתי צודקת ופוגעת מבחינה כלכלית... והכסף הזה נכנס ישירות לכיסם של המנכ"לים העשירים ממילא ובעלי המניות של הבנקים הגדולים".¹² לצד ה-ETUC, ארגון 'אוקספם', הפועל למיגור העוני והגברת השוויון הכלכלי בעולם, מקדם גם הוא פיתוח מדיניות של מיסוי רווחי יתר על תאגידים עסקיים, לצד הטלת מס עושר על בעלי הון עשירים במיוחד.¹³

ומה בישראל?

על אף שהדיון על מיסוי רווחי יתר על הבנקים החל רק בשנה שעברה ועל רקע העלייה בהכנסות הבנקים מריבית, למעשה מדיניות מיסוי יתר מיושמת בישראל כבר משנת 2011 ביחס לענפי הנפט והגז, והחל משנת 2016, חלה גם ביחס למשאבי טבע אחרים שכוללים מחצבים, חומרי חציבה, ומים מינרליים. מדיניות זו קודמה בהמשך להמלצות 'ועדת ששינסקי' לבחינת המדיניות הפיסקאלית בנושא משאבי נפט וגז בישראל ו'ועדת ששינסקי 2' לקביעת חלק המדינה במשאבי טבע לאומיים – ועדות שהוקמו במטרה "להבטיח כי משאבי טבע מוגבלים אלה ינוצלו בצורה שתניב תועלת מרבית לכלל אזרחי המדינה"¹⁴, ו"להביא לצדק חלוקתי ולאפשר לכל האזרחים ליהנות מחלקם הראוי במשאבי הטבע".¹⁵

¹² ETUC, October 26, 2023. [Record rates require windfall tax on banks](#)

¹³ Chiara Putaturo, January 18, 2024. [Taxing wealth to break billionaire dominance](#). Social Europe

¹⁴ [מסקנות הוועדה לבחינת המדיניות הפיסקאלית בנושא משאבי נפט וגז בישראל](#), ינואר 2011.

¹⁵ [מסקנות הוועדה לבחינת המדיניות לגבי חלק המדינה המתקבל בעד השימוש של גורמים פרטיים במשאבי טבע לאומיים](#), אוקטובר 2014

הדרך שנבחרה על מנת לקיים הבטחות אלו הייתה להנהיג מנגנון של מיסוי רווחי יתר של חברות הפועלות באותם ענפים, כאשר רווחי יתר הוגדרו כסך הרווחים שעולים על 150% מסך ההשקעות.¹⁶ שיעור המס שנקבע ביחס לרווחי יתר אלו השתנה בהתאם לעלייה ברמת הרווחיות ובהתאם לסוג המשאב, ונע בין 20% או 25% (כשהיחס בין הרווח הנקי להשקעות עומד על 1.5) ועד 47% או 50% (כאשר היחס מגיע ל-2.3 ומעלה).¹⁷ זאת, בנוסף לתשלום מס חברות בשיעור הרגיל ובנוסף לתמלוגים בשיעורים משתנים שנגבים ממחזור ההכנסות המופקות ממשאב הטבע (12.5% ממחזור של חברות נפט ו-5% ממשאבי טבע אחרים).¹⁸

בהתאם לחקיקת ששינסקי, הכספים שנגבו ממנגנון מיסוי היתר נותבו לקרן ייעודית – "הקרן לאזרחי ישראל" – ועד לסוף 2022 הסתכמו בכ-2 מיליארד ש"ח (לצד כ-2.5 מיליארד ש"ח של היטלים לא חלוטים). על פי תחזית רשות המיסים, בעשור הקרוב סך ההיטלים צפויים לנוע בין 12 מיליארד דולר ועד 14 מיליארד דולר,¹⁹ ולפי אגף הכלכלנית הראשית במשרד האוצר, סך הכספים שיצטברו בקרן צפויים לעלות משנה לשנה ולהגיע לגובה של כ-3% מהתוצר משנת 2040 ועד 2050.²⁰ כפי שניתן לראות, בעוד שבכל הנוגע למיסוי רווחי היתר של הבנקים נמנע משרד האוצר מיצירת מנגנון קבוע לטווח ארוך, בתחום האנרגיה ומשאבי הטבע ישראל כבר יצרה מנגנון קבוע של מיסוי רווחים עודפים, כלומר למיסוי נוסף של רווחים חריגים, הנובעים – במקרה זה – משליטה מונופוליסטית על משאבי טבע.

---

16 רווחי היתר הוגדרו כסך הרווחים שעולים על סך ההשקעות ב-150% בכלל המאגרים למעט מאגר תמר, לגביו נקבע כי רווחי יתר יוגדרו כרווחים העולים על 200% מסך ההשקעות. מתוך: אגף הכלכלנית הראשית, יוני 2023. [הערכת תרומת מנזר הגז להכנסות המדינה בטווח הארוך](#).

17 ביחס למאגר תמר, יקבע שיעור מקסימלי של מיסוי (47%) כשהיחס בין הרווח הנקי להשקעות עולה על 2.8. ר' שם.

18 להסבר מפורט ר' כאן: דיון בוועדה לפיקוח על הקרן לאזרחי ישראל מיום 21.2.2023 בנושא [סקירת מנהל רשות המיסים ערן יעקב והמשנה למנהל רשות המיסים מירי סביון](#).

19 הוועדה לפיקוח על הקרן לאזרחי ישראל. [הודעה לעיתונות](#), 21.2.2023.

20 אגף הכלכלנית הראשית, יוני 2023. [הערכת תרומת מנזר הגז להכנסות המדינה בטווח הארוך](#).

מיסוי רווחי יתר בישראל – 'ביום שאחרי'

הניסיון הישראלי במיסוי רווחי היתר בסקטור משאבי הטבע, לצד מודל מיסוי רווחי היתר שמנהיגות כיום מדינות שונות באירופה, מאפשר לראות במיסוי הנוכחי כצעד ראשון לקראת ניסוח מדיניות קבועה של מיסוי רווחי יתר בישראל גם בסקטורים נוספים, ובפרט בסקטור הבנקאות בישראל, המתאפיין בכוח שוק רב המוחזק בידי הבנקים הגדולים.

מדיניות כזו תוכל להתבסס על מנגנון של מיסוי מוגבר על רווחים החורגים באופן משמעותי מהרווח האופייני בסקטור המסוים – בדומה למנגנונים שהוחלו בחלק ממדינות האיחוד האירופי בשנתיים האחרונות, או על מנגנון המבטיח יחס רווח מקסימלי לעומת ההשקעה או ההוצאה של התאגיד – בדומה למודל מיסוי רווחי היתר של חברות בתחום האנרגיה ומשאבי הטבע בישראל.

בכל הנוגע למיסוי רווחי יתר של הבנקים, יש לוודא שמדיניות כזו תיושם במקביל ליישום של מדיניות פיקוח, שתמנע מהבנקים באופן ישיר להגדיל את גובה העמלות באופן שרירותי, תוך החלת רגולציה שתבטיח שעלייה בריבית בנק ישראל תתורגם גם לעלייה בריבית על חסכונות ופיקדונות.

מדיניות כזו תפעל באופן קבוע להבטיח ששינויים חריגים – כמו עלייה בריבית או התייקרות מחירי האנרגיה, לא יוטלו במלואם על הציבור הרחב תוך יצירת רווחי עתק לתאגידים העסקיים, תאפשר להגדיל את הכנסות המדינה במקרה שבו סקטור מסויים נהנה מרווחי יתר חריגים, וכן תוכל, לצד צעדי מיסוי נוספים כמו הגברת המיסוי על העושר, על ירושות ועל הכנסות גבוהות, להגביר את השוויונית והפרוגרסיביות במערכת המס בישראל, שכיום אינה מתאפיינת ואינה מכוילת לקידום שוויון.²¹

מרכז אדוה

מידע על שוויון וצדק חברתי בישראל